

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА



VI науково-практична конференція

Бібліотеки і суспільство: рух у часі та просторі

28–29 жовтня 2025 року



МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

БІБЛІОТЕКИ І СУСПІЛЬСТВО: РУХ У ЧАСІ ТА ПРОСТОРИ

Матеріали VI науково-практичної конференції,
присвяченої 105-річчю Наукової бібліотеки
Харківського національного медичного університету

Харків, 28–29 жовтня 2025 року

Харків
2025

ЗМІСТ

Киричок Ірина <u>РОЗВИТОК УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ – ІСТОРИЧНИЙ ПОСТУП ЧИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЧЕРЕЗ КРИЗИ?</u>	6
Абашнік Володимир <u>ФРІДРІХ КАРЛ ФОРБЕРГ (1770–1848): ФІЛОСОФ ТА БІБЛІОТЕКАР</u>	16
Белодєд Олена, Могильна Оксана <u>ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БІБЛІОТЕЧНОГО ФАХІВЦЯ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКИ</u>	25
Білоус Валентина, Бровчак Людмила <u>ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я У ВДПУ ІМ. М. КОЦЮБИНСЬКОГО: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ</u>	32
Боровик Ольга <u>ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ПІДТРИМКА НАУКИ ТА ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ (НА ПРИКЛАДІ БІБЛІОТЕКИ ПДМУ)</u>	43
Бугрій Анастасія <u>ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ВІРТУАЛЬНИХ ВИСТАВОК У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ БІБЛІОТЕК</u>	49
Будецька Ольга <u>ПРАЦІ ВИДАТНИХ СУДОВИХ МЕДИКІВ-ЕКСПЕРТІВ ХАРКІВЩИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. Е. Ф. БЕЛЛІНА ТА М. О. ОБОЛОНСЬКОГО В КОЛЕКЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ПАМ'ЯТОК ХДНБ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА</u>	52
Волкова Анастасія, Харахаш Олександр, Сиволап Оксана <u>ІНКЛЮЗІЯ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: БІБЛІОТЕЧНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ПОРУШЕННЯМ ЗОРУ</u>	65
Holovach Tetiana <u>DIGITAL TOOLS AND CRITICAL THINKING: ENHANCING INFORMATION LITERACY COMPETENCIES</u>	69
Запотічна Роксолана <u>ПАРТНЕРСТВО БІБЛІОТЕК І КАФЕДР МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ: СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ВЗАЄМОДІЇ У ЗВО</u>	77

Киричок Ірина, Красюкова Оксана, Бабак Тетяна <u>АРТСЕСІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я</u> <u>УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ: РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ В</u> <u>ХНМУ</u>	84
Козак Ірина <u>ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ ВІДДІЛУ МЕДИЧНОЇ</u> <u>ЛІТЕРАТУРИ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОУНБ</u>	91
Куц Ольга <u>ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ: ДОСВІД РОЗРОБКИ БІБЛІОТЕЧНОГО САЙТУ</u> <u>З ВИКОРИСТАННЯМ ШІ</u>	95
Малішевська Наталія <u>ВОЛОДИМИР ФІЛАТОВ – ВЧЕНИЙ, НОВАТОР, МИТЕЦЬ</u>	97
Медведь Марія, Медвідь Марина <u>БІБЛІОТЕЧНІ ПРОПОЗИЦІЇ ДІТЯМ ЗІ СТАТУСОМ ВНУТРІШНЬО</u> <u>ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ: ДОСВІД РОБОТИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ</u> <u>УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ</u>	104
Миросниченко Михайло, Бібіченко Вікторія, Кузнецова Мілена <u>ДОСВІД СПІВПРАЦІ КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ</u> <u>ПАТОФІЗІОЛОГІЇ ІМЕНІ Д. О. АЛЬПЕРНА ХАРКІВСЬКОГО</u> <u>НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ З НАУКОВОЮ</u> <u>БІБЛІОТЕКОЮ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НА</u> <u>МАЙБУТНЄ</u>	110
Некрасова Наталія, Киричок Ірина <u>БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР ЯК ДЖЕРЕЛО СТІЙКОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ</u>	113
Несін Вікторія <u>ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА БІБЛІОТЕКИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ</u> <u>ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ</u>	114
Павленко Тетяна <u>УНІВЕРСИТЕТСЬКА БІБЛІОТЕКА В ІНСТИТУЦІЙНІЙ ЕКОСИСТЕМІ</u> <u>ВІДКРИТОЇ НАУКИ</u>	120
Палько Христина, Надрага Марта, Дедишина Лариса <u>ЛИПИ У НАУЦІ Й ОСВІТІ: ІВАН – У КОЛІ НТШ, ЮРІЙ – В ОЦІНКАХ</u> <u>ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ</u>	130

Петруновська Світлана <u>ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ШИ- ТЕХНОЛОГІЙ В БІБЛІОТЕЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ КПІ ІМ. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО</u>	136
Рибальченко Олена <u>БІБЛІОТЕКА ЯК КОРЕНІ ТА КРИЛА УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ: ШЛЯХ СТІЙКОСТІ, АДАПТИВНОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ ДЕРЖАВНОГО БІОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ</u>	144
Сакалюк Олексій, Волкова Анастасія <u>ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНИХ СЕРВІСІВ</u>	150
Скрипченко Лариса, Кравченко Світлана <u>ТРАНСФОРМАЦІЯ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ: ДОСВІД НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ХНМУ</u>	154
Сокур Олена, Клименко Оксана <u>ЕТАПИ ТЕХНОЛОГІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ ПРАКТИКИ</u>	160
Харахаш Олександр, Сакалюк Олексій <u>ЕТИКА Й УПЕРЕДЖЕННЯ В АЛГОРИТМАХ РЕКОМЕНДАЦІЙ: ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОСТУП ДО МЕНШ ПЕРЕДСТАВЛЕНИХ КОЛЕКЦІЙ</u>	165
Янчуков Олександр <u>БІБЛІОТЕЧНИЙ ВІДЕОКОНТЕНТ: БАЗОВІ ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ</u>	169
<u>ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ</u>	173

БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР ЯК ДЖЕРЕЛО СТІЙКОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Наталія Некрасова

Кафедра неврології з курсом нейрохірургії

Ірина Киричок

Наукова бібліотека

Харківський національний медичний університет

***Анотація.** У роботі розглядається бібліотечний простір як ресурс стійкості під час війни. Бібліотеки виконують інформаційну, освітню й психосоціальну функції, організують культурні та терапевтичні заходи, сприяють соціальній згуртованості та інтеграції, зокрема внутрішньо переміщених осіб. Важливою є їхня роль у протидії дезінформації та підтримці психологічного добробуту. Таким чином, бібліотеки стають ключовими осередками колективної витривалості.*

***Ключові слова:** бібліотечний простір, стійкість, війна, психосоціальна підтримка, соціальна згуртованість.*

Під час війни бібліотеки перетворюються на осередки безпеки, де люди знаходять психологічний відпочинок і доступ до життєво важливих ресурсів, що забезпечує відчуття стабільності. Вони стають центрами психосоціальної підтримки, організуючи арттерапевтичні заходи, групи взаємодопомоги та тренінги зі стрес-менеджменту. Такі безпечні простори для спілкування з можливістю організації релакс-зон з книгами, музикою, ароматерапією допомагають розвивати психологічну стійкість та знижують рівень тривожності серед населення.

Можливість функціонування бібліотечного простору в якості освітніх центрів, де завдяки лекціям, тренінгам та онлайн-ресурсам громадяни навчаються навичкам самопомоги, критичного мислення та адаптації до кризових умов, є важливим і необхідним. Крім того, бібліотеки відіграють роль у культурній терапії та творчому відновленні. Літературні вечори, клуби читання, мистецькі виставки та кінопокази, об'єднуючи людей, сприяють зміцненню ідентичності, формуванню почуття національної єдності та надії, що є ключовим для колективної стійкості.

Необхідно зазначити, що також одним з важливих аспектів діяльності бібліотек є спільнотворення. Саме бібліотеки, як майданчики незламності, являються платформою для інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО), взаємодії різних поколінь та формування міцних соціальних зв'язків. Це створює мережу соціальної підтримки, що значно підвищує колективну витривалість.

Враховуючи, що важливим інструментом протидії кризі під час воєнного стану є інформаційна грамотність, саме бібліотеки допомагають знизити вплив дезінформації та сприяють упевненості у власних діях, надаючи доступ до перевіреної інформації.

Наостанку, деякі бібліотеки вводять практики тілесного та духовного відновлення, такі як заняття з йоги, медитації та дихальні вправи, що допомагають людям формувати внутрішні ресурси для подолання стресу та підтримувати загальний добробут у складні часи.

Отже, всі вищезазначені фактори є складовими безпечного бібліотечно-інформаційного простору, який є життєво необхідним для зміцнення психологічної стійкості населення, тому підтримка, розбудова й розширення соціальної місії бібліотек і є актуальним та необхідним завданням сьогодення.

LIBRARY SPACE AS A SOURCE OF RESILIENCE DURING WAR

Nataliya Nekrasova

Department of Neurology with a Course in Neurosurgery

Iryna Kyrychok

Scientific Library

Kharkiv National Medical University

***Abstract.** The article examines library space as a resource of resilience during war. Libraries provide informational, educational, and psychosocial support, host cultural and therapeutic activities, and promote social cohesion and the integration of internally displaced persons. Their role in countering disinformation and supporting psychological well-being is emphasized. Thus, libraries emerge as vital hubs of collective endurance.*

***Keywords:** library space, resilience, war, psychosocial support, social cohesion.*

ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА БІБЛІОТЕКИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Вікторія Несін

Наукова бібліотека

Київський національний університет культури і мистецтв

***Анотація.** У статті охарактеризований напрям діяльності Наукової бібліотеки КНУКіМ як інформаційного центру університету, що надає*